

Маңһдур Баһ Дөрвдә һазрт

«Хальмг үнн» газетин өдрмүд эклжэнэ

●ЭДН КҮЧ-КӨЛСЭРН ОМГ ҮҮДЭНЭ

Нахрин эн одоодол С. К. Ыважигин чараах
оригал прх үнэл бүрэлжтэлэр бодожана. Хоочир
арамхи, чиддур хамта тавинн асад дуусажана.
Өлс худалат сарань боллаа бас малын хотар
дүүрн. Ахрар нелхээ, прх үнл эдид дэмж, үнн
шго.

Болл Н. Н. Мутулова элсэн хөвдөн бунажахи.
Юунын хундхи. Нина Нэдицдоана көдмшэн сээ-
лэр мэднэ, түрүгүн күшмэжтээр күцэнэ, энүдэс
Коммунист Н. Н. Мутулова түр лүт олна калд-
чигари очига. Көдмжэх коллестивдэй эн лэмгин
сэл түсн сүрмэжэлчэ тоолдига.
Одахи МТФ-д эн жигдэ бурагдч кварталиан ам
дасгига. Түрүнэ то-дигар Н. Н. Мутулова дэжис
дөрдөгнэ динлэх болэ.

Энэ жил А. О. Давжиевиг хялджоо бригад хав-
дар түрэм бэлдэв. Энэ жил тэрбээр хуучин
сар, түүн хавдас бани гол аалд хүчир, бэлдэв
хүчир даалхын зураанг күндэлэв цуг эрхэн
хөдлөжана. Үүлэн хот эрхэн тэлэ хөдчир оло-
рон өдрөн туршарт кеср күндэлэв хуучлэна
Хөдлөжэн цуг хөдлэв цамцчирг. ард-хөрүд
Энэ болдла даранг күндэлэв үл болжана.

РСФСР-ин Деед Советин сессь деер

...Мадрид хара биш ээлх-
на; рүүк гисн — энгэ дажр-

Арды орж малса бийн,
заман эя прохт чигн, дуу-
дар чигн сессь дээр ола дее-
рэн батлж явгдса уга.

ТАСС-ни корр.
Москва.

Оли дунд
тоомсрта

Кота Агаасевичиң курулдь
байың орларга эмити тообай,
то иити шыр эрсулж суулай.
Улан жомбонан уукаһад,
ветеранһуд хол жамудин
тускар келж аҗа, Кота Ага-
евичд бат эруз-мез, ут иис,
хөв-киңи дурдс. Тедна йералд
бачыл чиги баҗа.

Хальмг АССР-ин Деед Советин
Президиумин Зэрлг
Яшалтинск районд
Краснопартизанск
сельсовет бүрдэхин тускар

Халыг АССР-и Деда
Совети Аглы

**Хальмг АССР-ин Деед
Советин Президиумд**

Малыновская Роза Григорьевна — Элит балетная артистка, балетмейстер.

Умшачнрла бэрдг

«Халымг үннд» ялж бичгджэнэ?

КУҮНДВРНЬ—ОЛН, КУЦӘСНЬ—БАҢ

(Окончание следует).

●Күн болн терүнэ керг

Эцктәһән хамдан нег хош деер

Баһчудла кедг
көдлмшинь
ясрулхмн

Авъяс болсар, намрин сармудт бөһчудыг пергт авчана, энүнэ иштә пергә округдын боли флотын бардчир пергт мордхаж көвүдин эх-экирлә, күтүд улсын советмүдин активистирлә, партияһи болн советск көдләнрлә, предприятиямүдин күч-көстирлә харһлт кежәнә. Көвүдиг пергт аалһна термүдин тускар, пергә улсын бәәд-жирһил тускар үнәр келһн аарһин боли әмтнә хоорһид аалһмәд ясрулһнд ләһ болх. Энүнә тускар ТАСС-ин корреспондент Л. Ткаченкод Цергә советин член, Приволжск-Уральск пергә округтин политаалтын гачалһнх генерал-лейтенант Б. Тарасов иштә келж өгнә.

В. ДОДЕНОВ.

Гаджи Гарибановий үүн көвүдн эцкән дураһад малчир болх. Эдн ода бийсн бригад харджана. Эдниг дахлад өсж йовх дүүрнә чигн эцитән, ахиртан дән болһна. Эдн шккод оржахдан аирһна цаг прхлә эх-экирһтән дөһ болж көдлөксин. Тегәд чигн эдн хөһирин нари эр-дмгт бичкнәс ави саанар дамж авна. Тегәд чигн әндр эдн эх-экир, ахиртан дахж малчир болж көдлөксин.

Магомед-Гаджи зурһан жлһн турһарт эврәһн гергтәһн отар халәжнә. Эцкнә энүнә бәәх хош тал ирж сүвселигәри, дамшларн хуваһна. Кергтә болхла эн ааһад өгнә. Ода энүнә бригадт Зубайр гидг көвүһн бас хөһчигн нөһд болж көдлөксн. Эн доһан жил хооран пергәс бууж ирлә. Тингхд эцкнә энүг, эврәһн коллективдән

кәч дахад көдлөксин хөһчин эр-дмгт ир сәанар дамж авч. Көвүһн бийһн сакман харһнә, хөдәс хурһд чигн авч чадһна. Ахрар келхд, Гаджи хөһчин эр-дмгт сәанар дамж авч.

Бригадт ут-турһтан дөрвн күн көдлнә. Гаджила хамдан оһаһид энүнә гергнә Патимат йовхнә үгднә. Эн әндр чигн энүнә хамгин ит-кәтә нөһд. Эн күүнд күн гүжрмг күч-көдсәри ончрж йовһна. Залутаһан хамдан көдлән йовж арһн үр өсжк босхә. Эн күүнд күн — эх-героһнә. Магомед-Гаджи гидг көвүһн эцкнә дахад хөһч болж көдлөксн. Көвүһн бийһнә дураһад эцкнә йир икар байрһна. Уүнн көвүһн ода һучта. Эн бичкнәс ави әп-

Хөдәс кезәд чигн олар хурһд авх тәр әмнән тәвж ән көдлнә. Арһн негдгч тави жилин дөрвдгч жилд энүнә хардхаж коллектив һанчнә «Вознесенский» совхозд биһ, Целин районд динлар бөрж халәжәх нәәдир әун хән болһнас дундлад 120 хурһд авла. Хән болһнас фһизическ чинһүрәр 6,2 килограмм ноос кирһж авһин ормд 8,9 килограмм ноос кирһж авла.

— Гарибанов сән медрлә, дамшларта хөһч. Эврәһн кергән күчн-чидлән әрәлгә, цаган тоолгә көдлгә күн. Тегәд энүг мана совхозд цу-

модна урч болж көдлж хоршасн дамшларнә әнд чигн кергәдә. Эн бийһн эврәһн күчн-чидлән йсарин пүг нөдлмшг келж а п л а, э в, а р һ а р и герһннә, терә-үүдннә йсж авла. Ирх үүлд сән бәлдир неһидән ән коллектив гер хавр халәжәх әун хән болһнас дундлад 110 хурһд авла. Хөдәд бәлдсн өвсән әврәһр һарһж малыһ хотәснә баһ биһ керп үлдә. Тер жилд энүнә бригадт коммунистическ күч-көдсәнә гисн өөднә нерн әүүдлә. 1982 жилд ән коллектив халәжәх әун хән болһнас 120-д хурһд авла.

ж көдлә. Хөһнә ән совхознн ах хөһч Магомед Гусеһовнн нөһд болж көдләд, бас хөһчин әрһм сәанар дамж авла. 1981 жиләс ави ән бийһн нәәдир хөдәһн отар авч һардһн. Урһн кест жилмүдин әргид хөһчин нөһд болж көдләд хоршасн дамшларт әнүнд йир сән нилчән күрә.

Хөһчирин бригад һардсн түрүн жилдән ирх үүлд йир сән бәлдир келә. Алһм утаһар бәәх геран боли проһа-водственн хаша-хавһсан, өвс хадһадг орман диглж бәлдә. Уүлһн әргид кергтә нивентарһмүдин болн оборудованһсан бәлдж авла. Урһн

Целин района «Вознесенский» совхознн нег фермд Гаджи турһтан боли һурһн дөкүтәһн көдлөксн. Әмтн әүгт йоста һар авн гиж тоолһа. Эн күн кезәд чигн гингә хаалһ хөһсн күн биһ. Хөһч болж көдлөксннә өмн ән модна урч болж көдлөкснә. Тегәд чигн ән сән әр-дмгчк тоод йовла. Гаджи Гарибанов арһн доһан жил хооран «Вознесенский» совхозд хөһч болж әклж көдлә. Әклж көдлөксннә түрүн әдрмүдәһн ави ән дамшларта сүрһмжәлчирин һарт тусла. Әклж ән Курбан Гаджиһев гидг ах хөһчин нөһд бо-

МАҢҢДУР БАҢ ДӨРВДӘ ҺАЗРТ «ХАЛЫМГ ҮНН» ГАЗЕТИН ӨДРМҮД ЭКЛЖЭНЭ

ВETERАНМУДЫН Ө-ҺУНДЛ

Дәһә боли күч-көдсәнә ветеранмудын района совет хамгин түрүд, наснә ирәд аһа амрһнд һарсн әмтн дунд әр-өвч седклиһн оһн әун халһнх көдлмш келә. Төрскән харсгч Алдр дәһә инваллидмүдин боли цуг ветеранмудын әдр-бүрнә кергәлтиг халһнһна, тегһн бачм кергтә әд-таврәр төгһлнә туск правительствн тогтавр күцәһнн онһдн бүртнһнд авсн бәһнә.

Юн гихә, ори-нутгин әкәомическ күнд бәәд, хот-хол боли проһмшләнн әд-тавр хатһрһлһн, хулд келһнә үн өөдлһн, ода деернә баһ кемжәтә пенсә авлгә мөдәтә улсын төвһшүн бәәд-жирһд харш боллж нилчән халһдана. Тегәд чигн хара биһәр дөһү әр-өвч седклиһн жисән өргн дөһрлрт авад, социальн харһлт кергәлжәх өһн үлдән мөдәтә улсын, шһа-андмүдин туст килмжән өг-лһн өөдлһнә.

Мал өсклһнәс авдә әд-луш һарһлһна зурә мана района әд-ахүс давулж күпәжәхн аһт, дәһнд цуг орһачһн-рт, әмнәсн ханһсн пергчирин һанчарн үлдән герһн әән күүнд улст, өһн бәәх мөдәтирт, тер зурә деер орулж өгдсн әд-лушһн керһгәс тасрхан утаһар мах, үс кемжәһр һарһж өгх илг әв-әрһ учрн.

Ховр ордг проһмшләнн әд-тавр, нег үлү түрүн зөргәдн тер дотри әдр-бүрнә кергәлгә олазлгдг кедлмүд ветеранмудт һарһж өсклн правительствн тогтаврәр хәләдхәнә. Тер бийһн мөдәтә үһсин кергәлтиг халһлһна туст илг керг-үүдирмүд йовһн. Улгүрн, дотр өмсгд дү-жн тивн, деер өмсгд дү-жн йовһр үһсин, йовһнәс өгх хуваһн. Оһн нөһнә, әт йернә тәлә келһнә. Кел-лә, района нутхлһнн әд-таврн матәһнд ветеранмудт пергәж сәһн шүвүд онһдн төһсн болһн, әмтнә неһәй орулж бәндж журһал чигн өөд өлдхн.

Сүл пагт мөдәтә цуг өмтнә седклиһн үүмүлсн һундла бас нег йовдл учрн. Урһн болхла хулд-гүүлгәнә халһар районд ирдг ховр әд-таврн 30 процентннә дәһнә боли күч-көдсәнә ветеранмудын района советнн мөдлд хуваж һарһдг билә. Терүг совет ветеранск әклж органиһацар чөсүрүдәр хуваж өгдг бәәснн. Энүнә туст мана арһмидн кесгәс һааран улсын депутат-ирин района Советнн күцәгч комһүт әврә шһидрәрн уурулхисн бәһнә. Ховр әд-тавр ода мөдәтирт өгдгәхш.

●Өр-өвч седклиһн
тускар

Мөдәтә өһн а с п л а н һундл, өөл йовдлмуд мөл дару-даруһн хоома, өр-өвч седкл уга зәри өмтнәс келтә учрәд бәәхлә, күпәс төсәд тасрәд, ймаран чигн урмд, сөдвәр хәрәд, унтрад бәһнә.

Халымг улсын бәәтрлг дүү-ләр «Йаһирнә» 650 жилиһн ончта өһнә республиһннә хот-Олст бәһлһнд төмдлһнд ветеранск органиһациһн халһас арһн кү авч одх болсн үгән партиһн, райкомнн даав-рәтә көдләнчир өлә. Района делегациһн ханһд өһннә бай-рт одх үрвәр теднә халһас күдәж йлад, бидн әврән рай-номур телефһнар жинһүлһди. Әлестур йовһннә бүрдәх болж райкомовчир шһнәс мадһнн нәәлүвә. Болһ, һундл болсар, бийлөһн авч йов-хар бәәсн тоотан герһн күр-гх кергтә болх. Байрт орл-жар бәлдхкән әмтн ветеранмудын советнн герт цугләр-мәд марһнәс партиһн райкомнн көдләнчир иһ адһмтаһар йовж өдсн бәж.

Бидн ода баһ һаста әмтн биһвдн. Тинм ончта өһн әүт тәвн жилд негхд дөһж бәһнәлм. Дарук тинм байрт бидн үлһгөһдн. Терн чигн баг биләл. Кемр бидн ар-

вн күн өһннә байрт одад, халһбәд, цуг үәүлгдсн сән тоотыг әврә нүдәрн үәж мөдл авад, герүрн ирхләрн хооридан селһнәд, мана селәһнә оһн дунд, нег үлү баһчуд дунд Олстд үәсн-мөдсн тоотын тускар келж өгсн болхла, йир сән болх билә. Әврә келн-әмтнә кулһтур, төрсн келән, әквирин авһ-лсмуд цаарандн дөһтрүл-ләр, «Йаһирнә» бәәтрмүдин залу-зөргин үлүрт патриотическ сүрһмжәлһна халһнн көдлмш дөһтрүлсн болхла, иһ гидг ач-тустә көдлмш терн болх әвәтә билә. Йирн-дән чигн мана совет сүрһу-лчир, баһчуд дунд сүрһм-жнн баһ биһ көдлмш кежә-нә, цаарандн чигн кежәд бәәх. Болһ, бийһннә туст тинм тату онһта халәц үәәд бәәхлә, йир һундла болһнә. Энүнә туст бас чигн оһн дү-ту-дунд йовдлмуд аааж болхнм. Цүтннә нег һаар үәүл-хд күчр.

Мана ветеранск органиһад әврә үүлдиртән района партиһн, советск органиһмүдин халһас сул пагт кергтә онһг, дән үәжәхн. Тогтсн дү-тунд бәәдлг ирж йиһлж халәтхә гинәд улсын депутатирин Баһ Дөрвдә селәһн Советнн күцәгч комһтетнн боли селәһн Советнн әкләч-ирин хойраһннә нег һазр ховр дөһж дуудлавици. Болһ тедн нег чигн дөһж ирсн уга. Тинм даавр уга йовдлмг бидн аһлч чигн, кезәд чигн үәәд угавици.

Тегәд чигн ааагдсн бәәрн органиһмүдин тер онһг уга үүлдиртн бурушаһад, дәһнә боли күч-көдсәнә ветеранмудын района советнн гешүд әврә үүлдирн уурулжәхнн туск әрһһн деер бәәх органиһмудт орулж өгә. Советнн вәләчнн үүл дөһжәх он өһн өһнәс һарх бәт шһидәр авсн бәһнәл. Мөл иһм һундла йовдл мана районд әндр өд-рт тогтсн бәһнә.

Ц. ЭРДНИЕВ, дәһнә боли күч-көдсәнә ветеранмудын Малодербетовск района советнн ахлал.

Мал өсклһнә эр-дмн өөднә мергәлгтә хөһчир, үкүршр Чалаевнн кергә совхозд цөп биһ. Тедн пурһлж насн ирсн мөдәтә әмтн. Тегәд чигн әд-ахүд баһ һаста селгә бәлдлһнә туст иһ онһг өгдгәһнә. Сүл пагт кесг баһчуд мадд орж, тедн кесг коллективс бүрдәсн көдлжәнә.

Теднә негнә Бамбша Сергей. Мал өсклһнә дамшларта, урһн кесг жилд бод мал өсклһнд көдлснн. Ода хаша-хавһан йсж, өвс-тоосан овалж, диглж авчана.

Мал шһидр Шовһра Олег хурһлд хөдлнн сүрг бийһннә дааврт орулж, хамдан көдлж көвүд шүүж авч. Совхозд тер нег һань чигн коллективс ах хөһчир болж оһн баһчуд көдлжәнә. Теднә негнә Григорий Хуһа-чнә. Энүнә бригад райондән ән жал гәд боли ноос кирһж авдһарн түрүн орһсннә легннә элв.

Тер нег механизатормуд болж оһн баһчуд көдлжәнә.

ЗУРГУДТ: деер—сөдвәртә ах хөһч Бамбша Сергей боли дора — баһ һаста тракторист Иһкән Николай. Бичсн боли зург дөһсн В. Эрдннн.

Дааврта цаг

Йаһалтинск района әд-ахүст һамрин тәрәһн көдлмш төгсжәнә. Эрднн-шһнә хадж хуралһна дару механизатормудын коллективс тәрә тәржәнә. Намрин тәрәһн көдлмш хамгин түрүн болж «Заветы Ильича» колхознн тәрә-чир төгсәв. Ут-турһтан 2100 гектар һазрт хар боли цаһан йуйрин буудла тәрәксн. В. Зайцевнн боли Б. Ф. Любтнн хардхаж наамәдлһнә звенос өөднә һарцта күч-көдсәри ончрж, дөрдәһнә нүүрт һарснн.

Ленинә пергә, Кировнн пергә боли «Победа» колхозмудын тәрәчир тәрәһн көдлмшнн бүрдәжтәһр күңәж йовһнә. Сүл то-дигар ән әд-ахүст тәрәһн һазрин иһ зунь халһдд тәрән төгсдсн. Агрономическ пергәлгәс селәһнә әд-ахүн дааврта ән көдлмшн йовудыг чанһр бүртк-жәнә. Улгүрн, әдн минеральн удобренһснн неһвәс иштә цаһхн халәж шһнәлжәнә.

Намрин ән өдрмүд дааврта көдлмшнн сән чинртәһр боли цагланә дуусх саната механизатормуд унта-көвәтә уга гинш көдлжәнә. Ленинә пергә колхозд тәрә тәрһнд боли һазр әд-бод келһнд А. Н. Руденко, Н. Н. Бабенко, А. Н. Кириллов, М. Д. Каспировч боли һань чигн механизатормуд өөднә күпәжсн барж көдлжәхнә. Эдн әдр болиһн селгәнә зурһан 1,5—2 холһнд давулж күпәжәнә. Тер бийһн әд-ахүн сән гисн нег механизаторт Алексей Николаевич Вершениһннн заацхәнә.

Ирчг урһннә ул намрин ән өдрмүдт төгдгәһнә. Болһ тәрәһн көдлмшнн йовуд цуг әд-ахүсәр әдл биһ. «Октябрьский» совхозд боли Карл Маркснн пергә колхозд көдлмшнн йовуд төмдлгдснәс неһчк баһ. Тинм болһ чигн күңәжәх көдлмшнн аһу йөдәд йовһнә. Нарн цөңг хураһнә көдлмшн әклжәнә. Келхд, нари цөңгиг 4978 гектар һазрәс хураһад, госудәрствд 2950 тонн хулһх әвәтә. Районд хам-гин түрүн болж Ленинә пергә колхознн хойрлгч комп-лексн бригаднн тәрәчир нари цөңг аһлж хуражана. Ода деерән гектар болһнас дундлад 10 центнер нари цөңгнн әһн цөңж авдгәхнн төмдлгх кергтә. Эн әд-ахүн механизатормуд болхла 650 гектар һазрәс тәрә хадж хураһнн.

С. ЛОГВИНЕНКО.

РЫНКД ОРЛҢНА ТӨРТ НЕРЭДГДВ

1990 жилин һаха сарин 14—15-д Москвад «Пути к свободе: новый советский вызов» нерәдлгтә һарт дөһжән конференц болв. Терүг Институт Като бүрдәж давул — әһнн хамгин негдән тогч (радикальн) органиһад, Америһнн суа рынһнн ухан-сөдл боли суа ошестствт бәрнә. Энд өгдгәж материһлмуд келсн, үгмүдәс, дискуссы болһнас боли конференц орлцатһрәс һо интервью авс-нас ултаһар бүрдәдгә.

КАПИТАЛИЗМ ЭС ГИЖ СОЦИАЛИЗМ ИҺНӘВӘ АГАНБЕГНА ӘМНӘС.

Экономическ номин дөһ-тор академиклә зәһнәржәхн, бәәд иргдән әдн ори-нутгнн төрн хамдан чигн халһад бәәх.

СССР-нн экономик рын-ночн хараһанд орулһн ода гәһн чигн өврүжәхш. Экономикс цөвр «марксистск-аварһр халһар бәәх әмтнә то йир гилгәр бәһржана. Бол-л үчр тинм болһчн ори-нут-

төмдлжәнә. Горбачев тави хураһар һоһ һарһжәс болачн, тер туст нег чигн шһкдл кесн уга гиж. Политическ халһас сул бәәдлнә ул болж, экономическ сул бәә-лһнә зәв, әмтнд өгдсн ул.

Социалистир чигн, либералмуд чигн нег йовдлд зөһ-шәрнә: ори-нутг уһм угаһа болһннә әһн өргид бәәхд. — Мадид зөһшәрлнн керг-лгджәнә, — гиж Аганбегн дүднә.

— Ймаран чигн зөһшәрл-ннә зәһнәржәхн, бәәд ир-нә гиж хуучна цагт кел-д бәәснн. СССР-нн төлә цуг халһд рынн тәлә авч ирж йовһнә. Ода тегәд тер оһи халһ-ннә зәһнәржәхн.

МӨНГ ОРУЛЧКАЛ ПРА-ВИТЕЛЬНОСТИ УУРУЛ-ХМН.

Академик Шатаһннә баг бәлдсн рыннд орһнә про-граммар күндәр келһарн әк-ономист-публицист Василий Селоннн тингхәһн гиж дүд-жана.

Цуг хаалһ Рин тәлә авч ирнә гиж хуучна цагт кел-д бәәснн. СССР-нн төлә цуг халһд рынн тәлә авч ирж йовһнә. Ода тегәд тер оһи халһ-ннә зәһнәржәхн.

БАҢ ДӨРВДӘ ҺАЗРИН ТУУЖАС

МАҢЬДУР БАҢ ДӨРВДЭ ҺАЗРТ «ХАЛЫМГ ҮНН» ГАЗЕТИН ӨДРМҮД ЭКЛЖЭНЭ

Халымг улсин авъясмуд

Мана өвкирин кезәк цагас нааран эврәннь бээлд-жирһлән олзлж, хадһаж, үйсә үйд дамжулж дасхж йовсн сән авъясмуд, заншалнь олн зүсн халхта, гүн учр-утхта. Теднж ода күртл мартд уга, зәрмсинь өдгә цагин бээлд-жирһлин авг-бәрцлә ирлцүлж, шин янзтаһар эмтн темдглдг бола. Үлгүрнь, сүл арвад жилмүдин туршарт мартгдд бәәсн халымг ишкә гермүд, мел шидр темдглдсн «Жаһрин» өөний өдрмүдлә түрүлэд райодт, цааранднь республикн хотл Элст балһснд олар босхгдсиг цугтан үзв.

Района путхлигд «Жаһрт» нерәдгдж кегдсн байрт арвад шаху сәәхн ишкә гермүд дүнгәлдж зогсжасиг, нааран ирсн гинчир оньган өгч һәәхв. Хуучн цага халымг эмтн авъясла ирлцәтәһар ишкә гер болһна дотрк өмн булгдг зул тавлата бәәв. Нааран орж ирсн күн болһн, «Жаһрин» 550 жилин ончта өөн темдглжәх эн сән орта һазрт эврә күндлһнә цаһан седклин темдгән медүлэд, хәәртә гегәнд мөргәд, эән улст бат эрүлмәнд, байрта жирһл дурдад һарад бәәв.

Тедн дотр «Красносельский» совхозин ишкә гер дотрк кеермжәри нег үлү йилһрәд бәәв. Дотрин тәвгәсн хуучн цагт гертән эмтн олзлж йовсн эл-ахун зәрлөв, аһ-сав, хуви-хунр, өлг-эд, халымг өрк нердг хәәсн, орж ирсн эмтн онг авлад бәәв.

Теднә күн болһн кәәкнсн үнртә улан занһн цә, махта шөл, боориг болн нань чигн зүсн хот-хоол эдләд һарад бәәв.

Халымг олн-эмтнә кезәк кештә хуви-хунр өмсн хөр шаху мөр унсн байһуд Элстд болсн байрин керг-үүлдәрмүдт орлиад ирв.

Эврә дурарн үүлдлг «Россиянка» болн «Теегин айс» нертә хойр фольклорн коллектив эврә өссн билг-эрдмән үзүлв.

«Красносельский» совхозин билгтир халымг ишкә гермүдәри Элстин «Иньглт» паркт эврә алдр жакһрч Ээлән Оллан нертә хотнари бүүрлв.

ЭРДНИН Владимир, мана эврә корр. ЗУРГУДТ: деер — Ильичин нертә колхозас самодетельностьд орлцачир А. Д. Дергенова, Г. С. Авдеева, П. Б. Санжиева; М. М. Доржиева; М. Джалсанов дуулжана; «Теегин айс» ансамблин һарада Т. С. Эрдниева (зүн бийднә) болн дууч А. С. Лиджиева болн «Красносельский» совхозин фольклорн ансамблин баг күүкд улс. Баян татжаһнь совхозин директор В. В. Самбуев. Авторин поксн зургул.

Халымг амтн кезәк-кезәс аһаран эврә хури, олһна йилһн нәри билгәри йилһрәд йовсн. Терүнә тускар мел шидр темдглдсн халымг амтн ури-үсн аати сав болсн «Жаһрин» 550 жилин өөн өрәд темдглдсн герч.

проект олна күүндврт тәвгдсн бәәв. Эн саамд урдас улм деер, төрсн кел делгүлһинг йсруах керг-үүлдәрмүд батлж аягдад чигн бәәх биз. Энүнә туст би бәә эврә ухан-тоолдари хувалдхәр седжәв.

бичидүлнә эврәһәри күүндж, төрсн келән дасххн, Мини-һар болһла, деерәс уданд заар күләнә, шкәд болһнд төрсн кел дасххнә кружонуд бүрләх кергә, теңд нам зуг сурһуачир биш, нам тәднә байһа нәстә әк-эцһин амрһна өдрлә ирж орлцж, халымг келән дасххн, бир сән болх билә. Энүнә тускар би

МИНИ КЕЛН—ШҮЛГ

Мини келн
Әгл келн.
Ээжин келн,
Эцкин келн.
Улһн келн

Халымгуд бәәршнә
Келн эцкһлнә
Түмөд тоота
Китдин орид
Тәвгдсн

МВД-н цөрглһтс зәңглжәнә

ДОЛАН ХОНГИН ТО-ДИГ

△ Давсн долан хонгт һаха сарин 24-с авн 30 күртл республикн һазрт заһа эвденә болн нань чигн 63 йовдт болсн темдглдв. Теднәс һучн дөрвн тер дарунь илдгдлв. Эрднә учрсн йовдмудыг илдснә туск немер 14 аяг ирв.

Эмтнә бээлд-жирһлин өмнәс 11 үүл таттдв, тер тоод 9 күн шавтагдв, 2 күүнд күт үзүлгдв.

△ Баһ Дөрвд селәнә Калиниңа уулынцар йовхд эәмшгтә болн, һаха сарин 24-д 16 часла хойр залу Д. күүг учр угаһар гүвдж.

△ Ик-Буурла района Көвүд селәнд бас элд йовдд учрв. Энд культуриң Герин өөр иприхд 22 часла совхозин транторист һучн хойрта В. Ш. Джаниаев согтунар ю кехән медлго, Д. күүлә цүүгтә татад, терүт гөсәрнә утхар шааж. Д-г. района болһинд орулв. Эн йовдт һаха сарин 27-д учрла.

△ Саринск района Садовое селәнә района болһинд Чапаевин уулынцас К. күүг орулв. Энүг утхар шаасн бәәж. Милиц хәәвр кеснә ашт азд-әср эн йовдт һарһсн күүнә нерн йилһгдә. Эһнә «Гигант» колхозин тәвн нәәмтә кедлмшч Н. В. Миронов гилд күн бәәж.

△ Хаха сарин 30-д Элстин В. Алучиевин нертә уулынд эср бас нег йовдд учрв. Асхн эн уулынцар йовж йовсн Л. күүг гөсәрнә шааж. 19 часла энүт республиканск болһиндн реанимацин әнгд орулв. Юунас кәлтә, нег эн йовдт һарһсн ода йилһгдәнә.

△ Дөрвн өдр урд Горьковский балһснд азд-әср хойр йовдт һарв. Нам машинәс күүг һарһад, гүвдгд болл. Тинм йовдт М. күүнлә учрв. Эн үүл татсн эмтнә нерн одад деерән медлжәхн. Милиц хәәвр нежәнә.

Тер мет энд нернә йилһгдәд уга әмтн С. күүг гүвдж.

△ Хулһа келг йовдмуд баһржахн. Үлгүрнә, давсн долан хонгт тинм 34 йовдт темдглдв: Тер тоод хойр күртә тоһа, нег күүнә маши гүүгдәд әрлж. Онц әмтнә өлгәдинь хулһалсн 23 йовдт болһсн темдглдв. Государственн эәер хулһалсн 7 йовдт тоод авгдв.

△ Элст балһсна дотрдундын кергүдин әнгд һаха сарин 29-д балһсна коопторгин хулһач Г. Ш. Дадниов әрлһән орулв. «Үсн» гилд магазинд эн баг әмтнә әрк уужасн цагла, әнүт гүвдд, хавтхдн бәәсн нег өдрин ору — 2173 арслгһнә болн билгч-печаткһн булаж авч гнж Дадниов эврәннә әрлһнәд зәңглә, Милицин кәдәчир тодрха керг-үүлдәр күпәһәд, тер йовдт һарһсн өмтнә неринь йилһж авл.

△ Черноземельск района «Прикумский» совхозд Г. күүнә хоһас медлгдгө әмтн 52 хән болн 6 ама авад әрлж. Хаха сарин 24-лә сөөнн әрәллә эн йовдт болж.

△ Ишкульск района әнгд «Кировский» совхозин 2-ч фермин бәәри күн С. әс һаха сарин 26-д әрлһн орж ирв. Ах хөөчин һучн йистә нөнд М. М. Колесниковин 4260 арслгһнә болн 1750 арслгһа сертификатын, деер өмсдг хувц-хуриһнә, 2 авдринь хулһалж гнж С. зәңглә.

△ Талдан чигн райодт болн Элст балһснд тинм йовдамуд учржаһнь бээлд-жирһл үзүлжәнә. Тер бийнә әмтнә алхун, самһа, саһамр хәлцәс кәлтә хулһачир эврәннә кергән мөрон үлдәлгө күцәжәнә.

△ Үлгүрнә, Ээстин В. күүвд күүнә гөртәс элн ик эәер олж авч. Японск тайһта һурвн магнитофон, 10 видеокассет, нег видеомагнито-

фо әдн авад һарч. Тивчнөд терин эән уга бәәл эдә кергән күдәсн бәәдлгә. Хаха сарин 9-с авн 19 күртл эс гнж 20 өдрин эргид кергән сәһнар ухалад, нег сәһнар шүүж авад, эдн хулһа тәсн бәәдлгә. Үүд, терә хамлһсн эс гнж нань чигн мөр уга, Цәврәр-көдлмшчн күцәх цаг хулһачирт дала бәәсн бәәдлгә. Болһ унта тинм ик тоотыг хадлһжән эән юуна тускар ухалһасмб? Батын эәж уульдгө гинәд, эврәннә унта юман батар хадлһжән болхла, тинм йовдд учршгө чигн билә.

Балһсна Элистинск уулынцар бәәдг Л. күүвд күүнә герт фортчкар орад, японск видеомагнитофо болн «Рига-310» магнитофо авад әрлж. Хулһачирин негн медлжәхн. Зәрм баһ наһта хулһачир ик дамилт хорһасн бәәнә. Нам ачһлин әуур эдн кергән күцәж чаднә. Үлгүрнә, Ээстин Г. күүнд күүнә гөртәс һаха сарин 27-д 13 часас авн 19 күртл алтн негдлмүдг хулһалж авч. Болһ милиц һавшун хулһачирг бәрж авч. Теднә арвин аурһата С. С. Маһников болн арин хойрта К. М. Золман бәәж. Каспийск балһсна М. күүвәс 500 арлгә хувц-хуриһнә болн 75 арслгһнә авад әрлж.

△ Малодербетовск района «Хончуровский» тосхалтын кооперативин ахлач А. Б. Барьянов даһадһсн үүлән спалад, 7667 арслгһа орут заһанн биш финансов операд күцәж бийдән авсн. Эн йовдлыг һаха сарин 24-д Малодербетовск РОВД илдкә.

Республикнн халһһст зәһиртә 6 йовдт учрв. Терүн 3 күн әмһәсн халһв, 4 күн шав авл. Хойр күн зәңг-зә угаһар гөсдрв. Үүрмг эр йовдт һарһснәнд 82 күн даһржа харһн, 124 күн әркәс сөргәдг герт күртгдв.

Зовлһгта амрлһн

АФИНЫ, (ТАСС-ин корр. И. Сысоев). Илтигорскас Грец орен хойр советск туристын эн йовһнн зәһәр ик зовлһгта болл. Эн ах-ау хойр (неруһсн ода деерн кәлжәхш-инд) хордад, госпиталд орл. Советск консульствн нөдләчир эн хойрғи Афина нег полицейск участкас һарһж авл, тинсәран әнүг болһнәс авч ирсн бәәж.

Афины балһсн Людмила болн Вячеслав Г. бир байр-һаһар тәсн, чилгр сәәхн нәртә өдр билә. Эднә мөксн хатир бәәж, тегәд элн һури-дч разрядын гостиницд бәәж, йезәкн Акрополә болн Элладин нань чигн сән-сәәхн тоотыг үзснән элн ик гилд байрта бәәж. Тегәд эднә номерт әс тәһидг хойр күн орж ирл, орсһар бийһсн тана эһнүгүдинә гнж келәлән, ах-ау хойр тейдиг цаһан седклатәһар тәсж. «Эһләр

Каспаров Эрәсән төлә наадхмн

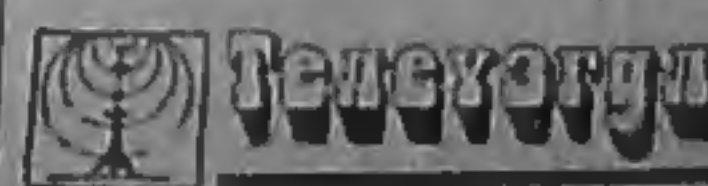
(ТАСС). «Сән ховт, Америка» гилд өрүн болһн һардг США-н телевизионн программнн зәһәр, нәрт а е л и н ч е м-нион Гарри Каспаров, шат-һар бәәжәх нәрт дөлкән марһанд Анатолий Карповта һалһсн цагтан, СССР-ин тут дор оңи, революцион әмәк цага һуриң өнгтә Эрәсән туг дор наадх.

Г. Каспаров — А. Карпов магнитофонн эрәһн Нъю-Йоркд болһнь медлднә.

Хулһн сарин 8-д марһан өкәх. Хойури США-д кесгтә бәәнә. Марһан әлһкин өмнә сүл өдрмүдт элн журналн, стирла эс харһжаһнь цуг әмтнә медлднә. Сорһһнә бел-дәрт үлал цаһан элн верәдә. Зуг барас һарсн зәһгс ирч марһанд болһнн (политик) өнг оруулн. Үлгүртәд, нәрт дөлкән чөмнион болн терүн, эс сорһжәх күн аарә оол, элн нәһнә, бәәһнәд элн гнж Нъю-Йоркн газеткнә темдглдв.

Мана газетин дарани тойг хулһн сарин 6-д һарһмн.

Редактор А. Б. АЛЬДАЕВ.

ХУЛҺН САРИН 4

0.05, 10.05 — Истанбул келә
10.35, 11.35 — Антарт
10-ч кәлгәс 12.05 — «Сәһәр»
Гнж. Хулһ. Фильм. 1-ч
рин. 13.10, 14.00 — Рәһмәт
чөк пикетинг. 13.40
Халымг АСС-ин «Сәһәр»

